

ÕÜF rahad

Ainult Ida-Viruse imelike asjade jaoks, enamasti pehmed tegevused ja siis veel Alutaguse metsa spaa ja hotell – kellele? Lisaks saapaviskamise võistlused ja muud rumalused. Selle asemel oleks pidanud 300 miljonit ÕÜF raha andma Muinsuskaitseametile (MKA).

Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm 2023-2027

file:///C:/Users/Anu/Downloads/VVTP%202023-2027_26%20(1).pdf

5.1.8. **Energiasõltumatuseks ja inimeste kulude kokkuhoiuks on prioriteet elamute ja hoonete renoveerimine, toetame seda EL-i vahenditest.** Planeerime ja uuendame ruumi ja teenuseid terviklikult ja kvaliteetselt ning ühiskonna vajaduste, rahvastiku muutuste, tervise, turvalisuse, elurikkuse ja keskkonnahoiuga arvestavalt

A.K.- Kas või miks muinsuskaitsealused ehitised ei ole hooned? Lahemaa rahvuspargis asuvas Kolga mõisas peab tulevikus olema rehabilitatsiooni- ja vaimse tervise keskus, peahoones laialdane kultuuritegevus. Valitsejamajas asub Kuusalu valla muuseum, aga katus jookseb läbi nagu sõel. Parandada ei saa, sest sellised kive ei toodeta juba ca 30 aastat ja toolvärk on osaliselt pehkinud. Teistes hoonetes (varemed) muud tegevused. Keskkonnahoid - praegu jookseb reostunud allikate vesi läbi tiikide Pärlijõkke, kuhu asustati Põlulas kasvatatud pärlikarbid. Enne 2019.a. oli seal nii hea vesi, et inimesed käisid joogivett võtmas. Ja seda ilmselt aastasadu. Saaks hoonedki püsti ja siis alles süveneks energiatarbimisse. Soovisin teha Kolga maadele päikesepargi, aga Eesti Energia küsis ainult liitumise eest 1,36 miljonit + käibemaks. Lisaks veel pargi ehitus umbes samas summas. Lihtsalt karju appi! Aga keegi ei kuule ja ei tahagi kuulda....

Muinsuskaitseametit pole EL rahast toetatud.

8.1.10. Viime läbi muinsuskaitse objektide inventuuri. Muinsuskaitse peab olema omaniku initsiatiivi toetav ja hariv. **Arhitektuuriväärtused ei tohi hävida** omanikule seatavate bürokraatlike takistuste ja ametnike põhjendamatute nõudmiste tõttu ega ka omaniku teadmatuse, hoolimatuse või **rahaliste raskuste tõttu. Tagame elujõulise kultuuriruumi.** Analüüs ja ettepanekud muinsuskaitseobjektide inventeerimiseks. kultuuriminister minister oktoober 2023...

A.K.- MKA ei takista küll midagi, see on lihtsalt mitteteadlike omanike ja meedia suhteliselt rumal jutt. Kui kaitse alt maha võtta, siis omanikud teevad hoonetega, mis neil parasjagu mõttesse tuleb, st rikuvad need lihtsalt ära ja pärast on ise hädas, kui vanad ja kaasaegsed materjalid ei sobi omavahel kokku (keemia, füüsika), stiili rikkumisest rääkimatagi. Taolisi näiteid on küll ja küll. Renoveerimine ja restaureerimine võtavad mõlemad raha ja mitte vähe. Tuleb ainult restaureerida! **Kõikidel eraomanikel on põhiline mure aastakümnete pikkune raha puudumine**, aga entusiasmi jagub küllaga, kuigi see võib ka ükskord otsa saada. Siinkohal võime kohe välja arvata miljonärid – nt Kernu ja Viljandi mõisad, Saka on kogu tööstusest saadud raha pannud mõisasse, Taagepera jne.

Olen korduvalt kirjutanud tervele Valitsusele, et MKA-le tuleb eraldada min 100 miljonit aastas ja nii vähemalt 10 aastat järjest. Ei suvatseta isegi mitte vastata, rääkimata Valitsuse tasemel teema üles võtmisest. Aga rahandusministeeriumist sain teada, et kultuuriministeerium neilt raha ei küsi ja siis polegi ju mitte midagi arutada! **Miks kultuuriministeerium ei küsi igal aastal 100 miljonit ainult eraomandis olevale arhitektuuripärandile, mis on pikka aega kõige suuremas kannataja rollis?** MKA peadirektoriga rääkisime teemast pikalt ja ta lubas kultuuriministeeriumis küsimuse üles võtta juba eelmisel talvel. Aga ei midagi. Ma sain aru, miks ta seda ikkagi ei tee. Kirikud saavad raha peaaegu igast MKA voorust ja muudkui restaureerivad, aga muud ehitised mitte. **Aitab küll kirikute**

toetamisest! Veebruaris tuli välja RTK+rahansueministeeriumi meede ajaloolistele ehitistele (taotlus max 400 tuhat) ja taas said ainukesena taotleda riik ning KOV-id. **Kogu raha ikka riigile ringiga tagasi. Miks?** Eraomanikele jälle mitte mingit võimalustki.

8.1.12. Lõpetame kultuuri ja loomeettevõtluse teineteisest lahutamise riigiametite ja agentuuride silmis, mis takistab kultuurivaldkonna arengut. Kaasame teadlikumalt erasektorit kultuuripoliitikasse ja -strateegiatesse. Strateegiliste partnerite rahastusmodeli väljatöötamine kultuuriminister siseminister november 2023

A.K.- Kes ja kuna üldse on keegi erasektorit kaasanud, kui ametnikud ei vasta isegi kirjadele ega kõnedele?! Olen kirjutanud ja helistanud läbi kõik ministeeriumid ning tulemust ei ole üldse. Soovisin korraldada koos MKA peadirektori, kultuuri- ja rahandusministeeriumi esindajatega ministeeriumis ümarlaua, aga pr Mihkelson laitis ka selle maha. Meie poolt oleks samuti tulnud rohkem inimesi kui vaid mina. **Mis erasektori kaasamisest siin räägitakse??? Riik ise takistab toetuste mitteandmisega kultuuri arengut!**

Koalitsioonileping

- Keerulised ajad on jätnud oma jälje ka Eesti omavalitsuste ja maapiirkondade toimetulekule. Ääremaastumise vähendamiseks suurendame omavalitsuste tulubaasi, anname omavalitsustele võimaluse leida uusi maksutuluseid ja **suuname senisest suuremas mahus Euroopa Liidu rahalisi vahendeid maapiirkondade konkurentsivõime tugevdamiseks ja hoonete energiasäästu suurendamiseks.**
- Koalitsiooni osapoolte ühine tahe on tagada igakülgne Eesti riigi julgeolek, investeerida Eesti majanduse konkurentsivõimesse ja energiakindlusse, viia ellu rohereformid koos maksupoliitika kaasajastamisega ning **seeläbi suurendada ühiskondlikku heaolu nii tömbekeskustes kui Eesti väikekohtades.** Meie ühine soov on langetada muutlikel aegadel tulevikku vaatavaid otsuseid, et seeläbi suurendada meie inimeste heaolu, pakkuda paremaid teenuseid, **hoida eesti keelt ja kultuuri ning tagada parem homne.**

A.K.- Sooviksin tõesti teada, kus kohas on EL raha maapiirkondadele? Nt RTK mitmekesistamise meetmel on omaosalus 40%, aga kust see võtta, kui peahoone taastamine maksab ca 8 miljonit? Kuidas te tagate kultuuri parema homse, kui eraomanikele-entusiastidele ei tule kuskilt toetusi?

Riigi eelarvestrateegia

chrome-

extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/<https://www.fin.ee/sites/default/files/documents/2024-02/Riigi%20eelarvestrateegia%202024-2027.pdf>

lk 15

Valitsus on võtnud eesmärgiks integreeritud ja ühtse tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande süsteemi loomise, mis põhineb personaalsel lähenemisel, proaktiivsel teenuste pakkumisel ja inimese terviklikul hindamisel. **Arutamisele tuleb integreeritud sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna uus korraldus- ja rahastusmudel ning tömbekeskuste rolli tugevdamine.**

Vaimse tervise toetamise süsteemi tugevdamise raames laiendab valitsus nõustamise ja kaasnevate teenuste kättesaadavust ja loob pikaajalise plaani erinevate kõrgema etapi vaimse tervise teenuste osutamise täiendamiseks. Selleks algatab valitsus tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise. Samuti on fookuses palliatiivravi tervikliku teenuse väljaarendamine.

Valitsus arutab tervishoiu rahastamise jätkusuutlikkuse tagamise alternatiive ning otsib võimalusi tervishoiu rahastamise suurendamiseks. Kavas on uuendada nii Eesti haiglavõrgu ja kiirabisüsteemi arengusuundasid kui ka esmatasandi tervishoiu arengukava.

A.K.- Kolgas tulebki just rehabilitatsioonikeskus, sh vaimne tervis, mida on väga vaja. On isegi juba arste, kes tahaks tulla. Kuna toetusi ei saa, siis on kogu projekt küsimärgi all. Dokumendist dokumenti käib sama tekst, aga kahjuks tulemusi pole kuskil näha.

Lk 150

Hädavajalik on näitusetaristu parandamine ja ajakohastamine, 2023-2025 renoveeritakse 1934. aastal rajatud Tallinna Kunstihoone. Samuti on eesmärgiks arendustegevused galeriide võrgustumise ja haridus- ning publikutöö parandamise suunal, aga ka valdkonna statistika kogumise kaasajastamine, et kunstipoliitika kujundamine saaks olla endisest teadmispõhine.....

2023. aasta märtsi seisuga oli Eestis 26 480 kultuurimälestist (arheoloogia-, **ehitis-, kunsti-,** tehnika- ja ajaloomälestisi ning ajaloolisi looduslikke pühapaiku kokku). Terviklike keskkondade väärtustamiseks on loodud 12 muinsuskaitseala, lisaks on Eestis kaks UNESCO maailmapärandi nimistusse kuuluvat objekti. Suurem osa kultuurimälestisi (arheoloogia-, kunsti-, tehnika- ja ajaloomälestised) on heas seisukorras. Halvem on olukord ehitismälestistega, mis vajavad teiste mälestiste liikidega võrreldes suuremaid investeeringuid. **Umbes kolmandik (30%) Eesti ehitismälestisi on halvas või avariilises seisus. Oluline on suurendada mälestistele antavaid toetusi, et tuua mälestised kriitilisest seisust välja.** Samuti tuleb läbi viia kultuurimälestiste nimekirja inventuur, et tagada kaitse all oleva pärandi esindusnimekirja asjakohasus.

A.K.- Mitte ainult kriitilisest seisust välja, vaid ennistada terviklikult! Just Kolga peahoones on kavas teha näitusi, mis on seal varemgi toimunud. Lisaks sellele kontserdid, teater, ekskursioonid, raamatuklubi, kunstikursused, fotosessioonid, kino, TV- ja filmivõtted jne. Praegu saab seda kõike korraldada vaid suvel, kuna maja on restaureerimata (idapoolt ei saa üldse kasutada, sest laed kukuvad pähe) ja puudub küte. Viimast pole võimalik paigaldada, sest kõik nõukaaegsed pehkinud aknad tuleb välja vahetada, plekk-katused vahetada jne.

Kolga mõis on kuulunud 300 aastat krahvidele Stenbockidele. Valitsus istub Toompeal Stenbocki majas, aga ei tee väljagi, et võiks suuremate summadega toetada Lahemaa rahvuspargis asuva Kolga mõisa taastamist. **Miks on Valitsusel selline suhtumine?** Kõikidel teistel räämas mõisatel on analoogsed probleemid. Mõnel peahooneel veel hullemadki.

Kordan veel, et igal aastal on vaja MKA-le eraldada 100 miljonit. Allpool Riigieelarve seletuskirjas seisab, et MKA saab taas ainult 2,8 miljonit, millele lisandub omandireformi raha ja see läheb nagunii jälle kirikutele. Omandireformi rahal Harju- ja Tartumaal omaosalus 50%!!! Kust ametnikud võtavad õiguse diskrimineerida eelnimetatud maakondade mälestiste omanikke?

Riigieelarve seletuskiri

chrome-

extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.fin.ee/sites/default/files/documents/2023-10/2024.%20aasta%20riigieelarve%20seletuskiri_0.pdf

Lk 178

- Meetme eelarves sisalduvad Muinsuskaitseameti tegevuskulud 3,7 mln eurot (2023. a 3,7 mln). 2023. a ja 2024. a vahelised väikesed muutused on seotud Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsile kavandatud vahenditega.

- Mälestiste omanike toetuste ja hüvitiste eelarvemaht on **2024. aastal 2,8 mln eurot (2023. a 2,8 mln).**

Lk 179

- Kultuuriministeerium on taotlenud 2024. aastaks omandireformi reservfondist ehitismälestiste restaureerimiseks **3 mln eurot**. Summa ei kajastu veel Kultuuriministeeriumi eelarves.

Lk 183

- Kultuurkapitali kaudu hasartmängumaksu laekumisest kultuuriehitiste rahastamine. Prognoositav arvestuslik eelarvemaht **2024. aastal on 17 mln eurot**.

A.K.- Kokku ikka vaid 5,8 miljonit MKA-le, mis on tilk ookeanis. Kas mõisad polegi kultuuriehitised???

CO 2, Vabariigi Valitsuse investeerimisfond, Kulka.

A.K.- Miks Kulka raha ei eraldata arhitektuurimälestiste taastamiseks?

Linke:

<https://roheportaal.delfi.ee/artikkel/120321537/valitsus-eraldab-co2-rahadest-rail-balticule-200-miljonit-eurot> Kellele see RB on? Igatahes mitte inimestele, vaid sõjalisel eesmärgil. Ja kui Suwalki koridor paari pommiga kinni lüüakse, mis siis...?

Valitsus eraldab RB-le 200 miljonit. Keegi ei saa aru, mis raha on 160 miljonit mingit investeringute toetamiseks <https://www.aripaev.ee/uudised/2024/09/13/valitsus-eraldab-160-miljonit-eurot-investeeringute-toetamiseks>

A.K.- Kellele ja kuhu? Mingi udune rahaeraldus, ilmselt ikka välisfirmadele nagu juba kümneid aastaid järjest.

Lisaks pidevalt 20 Aafrika riigi toetamine ja riigile kuuluvate sadade MTÜ-de ja SA-de, mis „imevad pastakast oma nn uurimuste teemasid välja“, pidev ülalpidamine. Neid pole mitte kellelegi vaja. Ja ametnikke peab olema riigis ca 11 000, mitte 132 000! See eeldab seaduste lihtsustamist, sest praegu ei saa keskmine ja isegi kõrgemalt haritud inimene neist enam mitte midagi aru.

**Palun hakake ükskord ometi tõhusalt tegelema (juba 2025.aasta riigieelarve arutelul)
arhitektuurimälestiste toetamisega sadades miljonites! Ja seda mitte ainult paberil, mis kannatab
teadupärast kõike.**